

Írta: Pavla Hanáčková

Illusztrálta: Linh Dao

IGAZ AMIT MONDANAK?
MIÉRT RÖHÖG
A HIÉNA?

TÉVHITEK ÉS HIEDELMEK
AZ ÁLLATOK VILÁGÁBAN

SOHA NE ÍTÉLJ A KÜLSŐ ALAPTÁN	4
A DENEVÉR	6
A MEDVE	8
A SZAMÁR	10
A RÓKA	12
A STRUCC	14
A HIÉNA	16
A DISZNÓ	18
A PATKÁNY	20
A FARKAS	22
A KÍGYÓ	24
A CÁPA	26
A TEKNŐS	28
A ELEFÁNT	30
A KAMÉLEON	32
A FEKETE MACSKA	34

SOHA NÉ ÍTÉLJ A KÜLSŐ ALAPJÁN

A TUDATLANSÁG NEM KIFOGÁS

Egy időben az emberek azt hitték, hogy a kaméleon színét a környezetének megfelelően változtatja. Ma már tudjuk, hogy ez nem teljesen igaz. Amikor a kaméleon nyugodt, akkor zöld vagy barnás a színe, és jobban bele tud olvadni a környezetébe. Az, hogy hogyan változtatja a színét, inkább attól függ, hogy milyen a kedve, mit érez és milyen helyzetben van éppen. Így aztán nem várhatod, hogy ha új helyre teszed, akkor rögtön megváltoztatja a színét. ▼

Az emberek gyakran ruházzák fel az állatokat olyan tulajdonságokkal, amelyek nem kifejezetten hízelgőek. Szerintük a kígyó nyálkás, a róka ravaszdi, a cápa pedig életveszélyes. Mit követtek el ezek az állatok, hogy ezt érdemlik? Nézzünk csak körül egy kicsit az erdőben, a szavannán és a vizekben, hogy megtudjuk, vajon mi áll a dolgok mögött.

EGYETLEN CSÚNYA NÉZÉS, ÉS MÁRIS KÉSZ A BAJ

Van egy pár olyan tulajdonság, amit többé-kevésbé tévedésből tulajdonítanak bizonyos állatoknak. Minden egészen más fénybe kerül, ha csak egy pillantást is vetünk a valóságra. Azt mondd, hogy a strucc a homokba dugja a fejét? Egyáltalán nem. Micsoda, te azt hiszed, hogy az oposzum egész álló nap csak himbálózik egy faágon a farkával kapaszkodva? A kis oposzum egy ideig meg tudja még csinálni, de a felnőttek már arra használják a farkukat, hogy a rövid ágakon megtartsák az egyensúlyukat. ▶

MIBEN HITTEK A RÉGI EMBEREK?

Az állatokról alkotott téves elképzeléseknek hosszú története lehet. Például az őseink hittek abban, hogy ha egy bagoly, pláne ha egy kicsi bagoly huhogni kezd, az közeledő veszélyt jelent. Csakhogy éjjel ettől függetlenül is mindenkit kitor a frász, vagy nem? Tényleg nem nagyon kell ezekben a babonákban hinni, mivel legtöbbször egy morzsa igazság nem sok, annyi sincs bennük. ◀

NE HIGGY MINDIG A SZEMEDNEK

Biztos olvastál már olyan mesét, vagy láttál olyan filmet, amiben bizonyos állatokat gonosz teremtménynek mutatnak be. Vegyük például a farkast! Nem csak szegény Piroskát rémisztgette, de a három kismalacot is! Meg kell értenünk, hogy az ilyen ábrázolás fényévekre lehet a valóságtól. ▼

AZ EMBEREK FÉLTEK TŐLÜK

Nagyon sokszor mesés, hogy az embereknek egyes állatokról, mondjuk a denevérről vagy a fekete macskáról egyből a gonosz erők jutnak eszükbe. Természetesen ez a félelem miatt van. Ezekről az állatokról úgy tartják, hogy a boszorkányok, vámpírok és más pokolfajzatok inasai. Ezen állatoktól való félelem annyira mélyen gyökerezik, hogy mind a mai napig akadnak olyanok, akik tartanak tőlük. Ez azért nagy kár, mert ezek nagyon érdekes állatok, akik egy cseppet sem érdemlik meg, hogy ennyire rossz hírük legyen. ▶

1. TÉVHIT

A DENEVÉR VAK

Ugyan a denevérnek apró szemei vannak, de egyáltalán nem vak. Például a repülőkuttyák – a denevérek nagyobb testű rokonai – leginkább a látásukkal tájékozódnak repülés közben. Ezen felül a denevérnek még visszhanglokátora is van. Láthatatlan hullámokat küld, amik aztán visszaverődnek az előtte levő dolgokról, és visszatérnek a denevérhez. Ha elé kerül valami, azt a visszhangból tudja a denevér, és egy szempillantás alatt kikerüli. Vagy éppen megeszi, ha olyan kedve van.▼

Ultrahangos tájékozódás

A DENEVÉR

A VÉRSZOMJAS VÁMPÍR

Vérszomjas vámpír. Bőregér. Betegségeket terjeszt. A gonoszok hírnöke. Általában mindenkinek ilyesmi jut eszébe, ha denevéreket emlegetnek valahol. Csakhogy mi van akkor, ha ezek a dolgok nem teljesen igazak? Nézzük meg jobban ezeket a kis fickókat – biztosan hamar rájössz te is, hogy nincs mitől félned.

MEGBUGGYANTÁL?
EGYBŐL LÁTNI,
MIFÉLE.

A DENEVÉR BELEGABALYODIK AZ EMBER HAJÁBA

Az emberek régen azt hitték, hogy a denevér belegabalyodik az olyan nők hosszú hajába, akiknek lelkiismeret furdalása van, és elcibálja egy boszorkányhoz vagy gonosz szellemhez. Hát, ez bizony csak dajkamese. Az ultrahangnak köszönhetően a denevér egészen apró tárgyakat is észrevesz, így teljesen kizárt, hogy bárki hajába beleakadjon. Ellenkezőleg, biztos lehetsz benne, hogy nagy ívben ki fog kerülni. ▲

A DENEVÉR KISZÍVJA AZ EMBER VÉRÉT

Az emberek azt képzelik, hogy a denevér vérre szomjazva kiszívja a vérüket. Az igaz, hogy bizonyos fajta denevérek véren élnek. Csakhogy az emberekben nem tesznek kárt, mivel ezeknek fajtáknak a gyengéje az állatvér. Így már nyugodtan tudsz aludni, pláne ha még azt is tudod, hogy a földön honos több mint 1300 fajta denevérből csupán három faj él véren. Ráadásul kizárólag Közép- és Dél-Amerikában fordulnak elő. ▼

DENEVÉR = A GONOSZOK HÍRNÖKE

Sok kultúrában a denevért a gonosz hírnökének tartják, és boszorkányok, ártó szellemek és más gonosz lények jutnak eszükbe róla. Ez főleg azért van, mert a denevér éjszakai állat, és az emberek mindig is félték a sötétben. Az is igaz, hogy néhány országban, például Kínában a szerencse jelképének tartják. Igazából az az írásjel, ami a denevért jelenti – a fu – hangzásra pontosan ugyanolyan, mint ahogy a szerencse írásjelét kell ejteni. ▲

A DENEVÉR KÁRTÉKONY ÁLLAT

A denevér roppant hasznos állat. Éjszaka repül és vadászik, amikor a legtöbb földi teremtmény mély álomba merülve alszik. Vagyis pár kivétel azért akad, például az idegesítően dünyögő szúnyog. A legtöbb denevér elkapja ezt az undok rovar, és még más kártékony fajtákat is. Bizonyos trópusi denevérfajok részt vesznek a virágok beporzásában is, mi pedig azt az avokádót, mangót és banánt élvezzük, ami így termett. Ezért fontos védeni őket. ▼

A DENEVÉREK BŐRSZÁRNYÚ EGEREK

Tévedés! A denevér az egyetlen emlős, amelyik tényleg tud repülni; és nagyon kevés közös vonása van az egerekkel. A hártyaszerű szárnya lehetővé teszi, hogy gyorsan és ügyesen repüljön. Mivel a denevér szárnya rugalmas, így nem csak különböző figurákat és gyors kanyarokat tud csinálni, hanem még hátrafelé is tud repülni! ▲

2. TÉVHIT

VIGYÁZZ! MEDVE!

Mintha a medvének jobb dolga nem is lenne, mint hogy kirándulókat hajkurásszon. Ahogy megneszeli az ember közelségét, félénk lesz, és inkább elrejtőzik. Ha medvével találkozol, akkor ne hagyd, hogy a testtartása megtévesszen; ha a hátsó lábára áll, az nem azt jelenti, hogy meg akar támadni. Egyszerűen csak jobban lát onnan és a szimatolás is könnyebb fent, mint lent négy lábon. Persze azért érdemes óvatosnak lenni, és nem kell fölöslegesen bosszantani. ▶

SZIA! TE MEG MIT CSINÁLSZ IDEFENT?

A MEDVE

AZ ERDŐ RÉME

Veszélyes és agresszív szőrnök. Olyan húsevő állat, aki szívesen vacsorázik embert. Minden helyzetben teljesen kiszámíthatatlan. Álomszuszék, aki végigdurmolja a telet. Gondolod, hogy ez mind igaz a medvére? Nézzük csak meg jobban, milyenek...

HA EGY MEDVE A SARKADBAN VAN, AKKOR MÁSSZ FEL EGY FÁRA

Amikor medvével akadsz össze, akkor nem segít túl sokat, ha sietve felmászol egy fára. Például a feketemedve vagy a grizzly jobban mászik fára, mint bármelyik hegymászó! Inkább őrizd meg a hidegvéred, és lassan hátrálj onnan, ahol az állattal találkoztál. Az is jó, ha mély, higgadt hangon beszélsz, hogy a medve rájöjjön, ember vagy. Ha ez sikerül, akkor menten a nyakába szedi a lábát. ◀

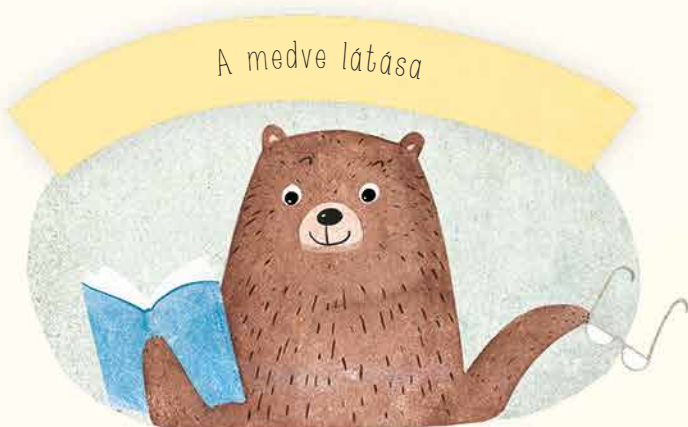
A MEDVE MÉLYEN ÁTALUSSZA A TELET

A medve téli álmot alszik, de nem úgy, hogy beállítja a vekkerén azt, hogy „tavasz”, és egész télen ágyban marad. Amikor beköszönt az ősz, akkor sokat eszik és meghízik, aztán keres egy barlangot, és lefekszik téli álmot aludni. Ámbár az életfolyamatai ugyanolyanok, mint nyáron; ilyenkor egyszerűen csak lehűti a testhőmérsékletét pár fokkal. Még azt is érzékeli, hogy mi zajlik körülötte. Bármikor fel tud ébredni a tél során, eszik valamit, aztán újra nyugovóra tér. Ha pedig enyhe a tél, akkor az is megeshet, hogy el sem alszik. ▼

MINDEN MEDVE SZERETI A MÉZET

Biztosan észrevetted már, hogy sok mesében mennyire szeretik a mézet a mackók. Csakhogy ez lenne az egyetlen dolog, amit megesznek? Távolról sem. Szeretnek mézet enni, de azzal együtt felfalnak mindent, ami csak a kaptárban van: a méheket és a lárvákat is. A medve mindenevő állat, ami azt jelenti, hogy a húson kívül más dolgokat is eszik, fűvet, gyökereket és mindenféle bogyót. ►

A MEDVE NEM FUT JÓL

Semmi értelme a medve elől futnod – ugyanis ez az állat gyorsabban fut az embernél, és egy szempillantás alatt utolér. Olyan gyors, mint egy ló, ráadásul szinte fáradhatatlan. Csak néhány alapszabályt kell betartanod, és persze nem kell fölöslegesen bosszantani. Akkor egyáltalán nem kell félned tőle, ha a közeledben van. ▲

A MEDVE ROSSZUL LÁT

A medvének biztosan nem lenne szüksége szemüvegre; a látása egyáltalán nem olyan rossz, mint ahogy azt mondani szokták. Legalább olyan jól lát, mint az ember, ha nem jobban. Ráadásul a medve szeme még éjszaka is jól működik. Ezen felül még tökéletes orrára is hagyatkozhat; a szagokat hét kilométerrel megérzi! ◀

A SZAMÁR

CSÖKÖNYÖS, MINT A SZAMÁR!

Egy ilyen bárgyú jószág nem kimondottan hasznos segítség az embernek. A csökönyös szamár egy tapodtat sem mozdul. Nagyon sok nem túl kedves dolgot mondanak a csacsikra. Sok országban már az is sértés, ha azt mondják valakire, hogy micsoda szamár vagy! Mit követtek el a szamarak, hogy ezt érdemlik? Ahogy mindjárt látni fogod, az égvilágon semmit.

A SZAMÁR BUTA ÁLLAT

Ha a szamár olyan szörnyen ostoba volna, akkor az emberek nem számítanának rá olyan régóta. Valószínűleg már az ókori Egyiptomban, a fáraók uralkodásának idején is a segítségünkre voltak szamarak. Ez azt jelenti, hogy ez az állat semmivel nem helyettesíthető szerepet játszik az emberiség történetében! ▼

MÉGHOGY ÉN BUTA!
NEM TÚL JÓ VICC

Buta szamár

A SZAMÁR KISMÉRETŰ LÓ

A lóhoz képest a szamár azért muris egy icipicit. Bár ennek is megvan a jó oka. Hosszú fülével azonnal meghallja, ha veszély fenyegeti, és elég kicsi termetének dacára meglehetősen nehéz málhát is elbír. A jó erős, és magasan álló patájának köszönhetően a szamár nehéz terepen is biztonságosan át tudja vinni a hátán ülő embert. ▲